

NỘI DUNG CHÍNH BUỔI 8

HÀM (tt)

(5) Truyền tham số cho hàm

- **Truyền tham trị:**

- Giá trị của các tham số thực được truyền cho các tham số hình thức tương ứng của hàm.
- Mọi thay đổi trong hàm trên các tham số hình thức sẽ không ảnh hưởng tới giá trị ban đầu của của các tham số thực.

VD:

```
//Hàm hoán vị hai số nguyên
void HoanVi(int a, int b)
{
    int tam; //khai báo biến cục bộ tam
    tam = a; a = b; b = tam;
}
void main()
{
    int x = 3, y = 7;
    HoanVi(x, y); //Lời gọi hàm HoanVi với hai tham số thực x và y
    <In x, y>; //x và y không thay đổi x = 3, y = 7
}
```

- **Truyền tham trở: (xem lý thuyết chương 10)**

- Địa chỉ của các tham số thực (có dấu & đặt trước) được truyền cho các tham số hình thức tương ứng của hàm và các tham số hình thức phải được khai báo dưới dạng con trỏ (có dấu * đặt trước).
- Bên trong hàm có thể truy nhập trực tiếp đến vùng nhớ các tham số thực thông qua các con trỏ này.

VD:

```
//Hàm hoán vị hai số nguyên
void HoanVi(int *a, int *b)
{
    int tam; //khai báo biến cục bộ tam
    tam = *a; *a = *b; *b = tam;
}

void main()
{
    int x = 3, y = 7;
    HoanVi(&x, &y); //Lời gọi hàm HoanVi với hai tham số thực &x và &y
    <In x, y>; // x và y đã bị thay đổi x = 7, y = 3
}
```

- **Truyền tham chiếu (tham biến):**

- Tham số hình thức cũng chính là tham số thực (tham số hình thức được lưu tại địa chỉ lưu tham số thực, dùng chung vùng nhớ với tham số thực).
- Mọi thay đổi trong hàm trên các tham số hình thức sẽ **đồng thời làm thay đổi** giá trị ban đầu của của các tham số thực.

```
//Hàm hoán vị hai số nguyên
void HoanVi(int &a, int &b)
{
    int tam; //khai báo biến cục bộ tam
    tam = a; a = b; b = tam;
}

void main()
{
    int x = 3, y = 7;
    HoanVi(x, y); //Lời gọi hàm HoanVi với hai tham số thực x và y
    <In x, y>; // x và y đã bị thay đổi x = 7, y = 3
}
```

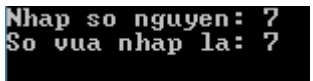
Ví dụ: Viết hàm nhập giá trị số nguyên

```
//Truyền tham trị
void NhapSoNguyen(int n)
{
    printf("Nhap so nguyen: ");
    scanf("%d", &n);
}
void main()
{
    int n;
    NhapSoNguyen(n);
    printf("So vua nhap la: %d", n);
    _getch();
}
```

⇒ **CT báo lỗi biến n chưa được gán giá trị khởi động** (vẫn là giá trị rác) vì giá trị của tham số thực n được truyền cho tham số hình thức n theo kiểu tham trị nên dù người dùng đã nhập liệu giá trị cho tham số hình thức n trong hàm NhapSoNguyen thì tham số thực n vẫn không nhận được giá trị tương ứng này. Sửa lại bằng 1 trong 2 cách: truyền tham trở hoặc truyền tham biến như sau:

```
//Truyền tham trở
void NhapSoNguyen(int *pn)
{
    printf("Nhap so nguyen: ");
    scanf("%d", pn);
}
void main()
{
    int n;
    NhapSoNguyen(&n);
    printf("So vua nhap la: %d", n);
    _getch();
}
```

```
//Truyền tham biến
void NhapSoNguyen(int *pn)
{
    printf("Nhap so nguyen: ");
    scanf("%d",pn);
}
void main()
{
    int n;
    NhapSoNguyen(&n);
    printf("So vua nhap la: %d",n);
    _getch();
}
```

Kết quả:

Ví dụ 4: Viết các hàm kiểm tra số nguyên dương nhập vào có phải là 1 số nguyên đặc biệt sau đây không? Nếu đúng trả về 1/true, ngược lại trả về 0 / false:

a) **Số nguyên tố (SNT):** là số chỉ chia hết cho 1 và chính nó

VD: 2, 3, 5, 7, ... là các SNT.

1 không phải là SNT.

2 là SNT chẵn duy nhất, bé nhất trong các SNT.

b) **Số chính phương (SCP):** là số có căn bậc 2 là số nguyên

VD: 4 là SCP vì $\sqrt{4} = 2$ (số nguyên)

2 không phải là SNT vì $\sqrt{2} = 1.4142...$ (số thực)

1 là SCP bé nhất.

c) **Số hoàn thiện (SHT):** là số có tổng ước số nhỏ hơn nó bằng chính nó

VD: 6 là SHT vì tổng các ước số nhỏ hơn 6 là $1+2+3 = 6$

8 không phải là SHT vì tổng các ước số nhỏ hơn 8 là $1+2+4 = 7 \neq 8$

6 là SHT bé nhất.

Euclid đã khám phá ra 4 số hoàn thiện nhỏ nhất dưới dạng: $2^{n-1}(2^n - 1)$, với $2^n - 1$ là phải là SNT.

- $n = 2: 2^1(2^2-1) = 6$

- $n = 3: 2^2(2^3-1) = 28$

- $n = 5: 2^4(2^5-1) = 496$

- $n = 7: 2^6(2^7-1) = 8128$

-

d) **Số đối xứng:** là số có số đảo bằng chính nó (viết xuôi ngược, từ trái qua, từ phải sang đều là chính nó)

VD: 1, 22, 121, 12321, ...

Kỹ thuật đặt cờ hiệu: (dùng cho bài toán kiểm tra đúng/sai)

- Khai báo và gán giá trị cho biến cờ hiệu.
- Xét các trường hợp làm thay đổi giá trị biến cờ hiệu.
- Trả về giá trị biến cờ hiệu

```
//Hàm kiểm tra số nguyên tố trả về 1(đúng)/0(sai)
int KiemTraSNT(int n)
{
    //Khai báo và gán giá trị cho biến cờ hiệu
    int snt=1;//snt=1: n là SNT; snt=0: n không phải SNT

    //Xét các trường hợp làm thay đổi giá trị biến cờ hiệu
    if(n<2)
        snt=0;//n không phải SNT
    else
        //Lần lượt xét các số i từ 2 => n-1, thử lấy n chia cho các số nguyên i này
        for(int i=2;i<n;i++)/*viết lại tối ưu hơn là for(int i=2;i<=n/2;i++) hoặc
                               for(int i=2;i<=sqrt((float)n);i++)*/
            if(n%i==0)//nếu n chia hết cho i bất kỳ
            {
                snt=0;//n không phải SNT vì n chia hết cho 1 số khác 1 và n
                break;//thoát khỏi vòng lặp ngay vì n đã vi phạm tính chất SNT
            }
    return snt;//trả về biến cờ hiệu
}

void main()
{
    int n;
    //Nhập số nguyên n
    if(KiemTraSNT(n)==1)//Gọi hàm kiểm tra n có phải là SNT không? Nếu đúng (trả về 1) thì
        printf("%d là SNT",n);
    else //Nếu sai (trả về 0) thì
        printf("%d không là SNT",n);
}
```

```
//Hàm kiểm tra số nguyên tố trả về true(đúng)/false(sai)
bool KiemTraSNT(int n)
{
    //Khái báo và gán giá trị cho biến cờ hiệu
    bool snt=true;//snt=true: n là SNT; snt=false: n không phải SNT

    //Xét các trường hợp làm thay đổi giá trị biến cờ hiệu
    if(n<2)
        snt=false;//n không phải SNT
    else
        //Lần lượt xét các số i từ 2 => n-1, thử lấy n chia cho các số nguyên i này
        for(int i=2;i<=n/2;i++)
            if(n%i==0)//nếu n chia hết cho i bất kỳ
            {
                snt= false;//n không phải SNT vì n chia hết cho 1 số khác 1 và n
                break;//thoát khỏi vòng lặp ngay vì n đã vi phạm tính chất SNT
            }
    return snt;//trả về biến cờ hiệu
}

void main()
{
    int n;
    //Nhập số nguyên n
    if(KiemTraSNT(n)== true)//hoặc if(KiemTraSNT(n))
        printf("%d là SNT",n);
    else //Nếu sai (trả về false)
        printf("%d không là SNT",n);
}

void main()
{
    int n;
    //Nhập số nguyên n
    if(KiemTraSNT(n)== false)//hoặc if(!KiemTraSNT(n))
        printf("%d không là SNT",n);
    else //Nếu sai (trả về false)
        printf("%d là SNT",n);
}
```

```
//Hàm kiểm tra số chính phương trả về 1(đúng)/0(sai)
int KiemTraSCP(int n)
{
    //Khai báo và gán giá trị cho biến cờ hiệu
    int scp=0;//scp=1: n là SCP; scp=0: n không phải SCP

    //Xét các trường hợp làm thay đổi giá trị biến cờ hiệu
    if(n<1)
        scp=0;//n không phải SCP
    else
        //Lần lượt xét các số nguyên i từ 1 =>  $\sqrt{n}$ 
        for(int i=1;i<=sqrt(n);i++)
            if(i*i==n)//nếu tích i*i bất kỳ = n, có nghĩa là  $\sqrt{n} = i$  nguyên
            {
                scp=1;//n là SCP vì tìm thấy i nguyên để  $\sqrt{n} = i$  nguyên
                break;//thoát khỏi vòng lặp ngay vì n đã thỏa tính chất SCP
            }
    return scp;//trả về biến cờ hiệu
}

//Hàm kiểm tra số chính phương trả về true(đúng)/false(sai)
bool KiemTraSCP(int n)
{
    //Khai báo và gán giá trị cho biến cờ hiệu
    int scp=false;//scp=true: n là SCP; scp=false: n không phải SCP

    //Xét các trường hợp làm thay đổi giá trị biến cờ hiệu
    if(n<1)
        scp= false;//n không phải SCP
    else
        //Lần lượt xét các số nguyên i từ 1 =>  $\sqrt{n}$ 
        for(int i=1;i<=sqrt(n);i++)
            if(i*i==n)//nếu tích i*i bất kỳ = n, có nghĩa là  $\sqrt{n} = i$  nguyên
            {
                scp=true;//n là SCP vì tìm thấy i nguyên để  $\sqrt{n} = i$  nguyên
                break;//thoát khỏi vòng lặp ngay vì n đã thỏa tính chất SCP
            }
    return scp;//trả về biến cờ hiệu
}
```



```
//Hàm kiểm tra số chính phương trả về 1(đúng)/0(sai): sử dụng ép kiểu
int SCP(int n)
{
    return sqrt((float)n)==(int)sqrt((float)n)? 1:0;
}

//Hàm kiểm tra số chính phương trả về true(đúng)/false(sai): sử dụng ép kiểu
bool SCP(int n)
{
    return sqrt((float)n)==(int)sqrt((float)n)? true:false;
}

//Hàm kiểm tra số hoàn thiện trả về giá trị true/false
bool KiemTraSHT(int n)
{
    //Khai báo biến cờ hiệu
    bool sht;//sht=true: n là SHT; sht=false: n không phải SHT
    //Xét các trường hợp làm thay đổi giá trị biến cờ hiệu
    if(n<6)
        sht= false;//n không phải SHT
    else
    {
        int tongus=0; //Khai báo biến tongus để lưu tổng giá trị các ước số của n
        for(int i=1;i<=n/2;i++) //Lần lượt xét các số nguyên i từ 1 => n/2
            if(n%i==0)//nếu n chia hết cho i bất kỳ từ 1 => n/2
                tongus+=i;//cộng dồn giá trị của i vào biến tongus
        sht=(tongus==n)?true:false; /*nếu tổng giá trị các ước số nhỏ hơn n bằng chính n thì n
                                   chính là SHT, ngược lại thì không phải là SHT*/
    }
    return sht;//trả về biến cờ hiệu
}

//Tương tự, xây dựng hàm kiểm tra số hoàn thiện trả về 1/0
```

```
//Hàm kiểm tra số đối xứng
bool KiemTraSDX(int n)
{
    //Khai báo biến cờ hiệu
    bool sdx;//sdx=true: n là SDX; sdx=false: n không phải SDX
    //Xét các trường hợp làm thay đổi giá trị biến cờ hiệu
    if(n<1)
        sdx=false;//n không phải SDX
    else
    {
        /*Khai báo biến m nhận giá trị của n để tính toán, dao để lưu số đảo, dv để lưu chữ
        số hàng đơn vị*/
        int m=n,dao=0,dv;
        //Lặp trong khi m>0 (chưa hết các chữ số của m)
        while(m>0)
        {
            dv=m%10; //lấy chữ số phải nhất của m (hàng đơn vị) và lưu vào biến dv
            dao=dao*10+dv; //ghép chữ số phải nhất của m (hàng đơn vị) vào số đảo
            m/=10; //bỏ chữ số phải nhất của m (hàng đơn vị)
        }
        sdx=(dao==n)?true:false;//nếu số đảo bằng n thì n là SDX, ngược lại n không là SDX
    }
    return sdx;//trả về biến cờ hiệu
}

//Tương tự, xây dựng hàm kiểm tra số đối xứng trả về 1/0
```

=> **Xây dựng CT hoàn chỉnh có menu cho phép người dùng chọn lựa các xử lý như sau:**

1. Nhập số nguyên dương n.
2. Kiểm tra n có phải là số nguyên tố không?
3. Kiểm tra n có phải là số chính phương không?
4. Kiểm tra n có phải là số hoàn thiện không?
5. Kiểm tra n có phải là số đối xứng không?
0. Thoát CT.